

Tabel 3

Waterspitsmuis *Neomys fodiens*

Grootste spitsmuis van Europa. Vachtkleur variabel: bovenzijde donkerbruin tot zwart, de onderzijde varieert van grijs-wit tot donkerbruin-zwart. Achter de ogen en/of oren vaak een plukje witte haren. Meestal tweekleurige staart met aan de onderzijde een dubbele rij stijve haren. Ook een franje van stijve haren bij achterpoten en zwemvliezen.

Foto: René Janssen/Buiten-Beeld

- soort niet waargenomen
- soort (recent) waargenomen

3

Jan Feb Mrt Apr Mei Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling mits gebruik gedragscode)

Maaien	Zie gedragscode, aanvullend: Gefaseerd maaien in ruimte en tijd. Bij voorkeur in de periode september t/m maart.
Schonen	Zie gedragscode, aanvullend: Gefaseerd schonen in ruimte en tijd. Bij voorkeur in de periode september t/m maart.
Baggeren	Zie gedragscode, aanvullend: Gefaseerde uitvoering in ruimte en tijd. Bij voorkeur in de periode september t/m maart.
Begrazen	-
Snoeien/dunnen	Zie gedragscode, aanvullend: Gefaseerde uitvoering in ruimte en tijd. Bij voorkeur in de periode september t/m maart.
Onderhoud waterkeringen	Zie gedragscode, aanvullend: Gefaseerde uitvoering in ruimte en tijd. Bij voorkeur in de periode september t/m maart.
Onderhoud verhardingen	-

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (ontheftingsplicht)

Vorbereiding van nieuwe werken	Zie gedragscode
Verwijderen bovengrond/ graafwerkzaamheden	Zie gedragscode, aanvullend: Gefaseerde uitvoering van de werkzaamheden in ruimte en tijd. Werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in de periode september t/m maart. Voorafgaand aan graafwerkzaamheden vegetatie kort maaien.
Sloop kunstwerken en gebouwen	-
Bouwactiviteiten	-
Afdammen/dempen/ vergraven wateren	Zie gedragscode, aanvullend: Werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in de periode september t/m maart.

Leefgebied
Schoon, niet te voedselrijk, stilstaand tot vrij snel stromend water met een goed ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. O.a. langs sloten, poelen, rivieren, beken, moeras(bossen), rietlanden, elzenbroekbossen. Niet strikt aan water gebonden dieren (Texel) in zeer uiteenlopende biotopen, waarbij altijd een bodembedekkende vegetatie aanwezig is. Binnen een straal van 500 m is in deze situatie water te vinden.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Waterspitsmuis *Neomys fodiens*

Gebruik van het leefgebied	Leefgebieden zijn langgerekt en lopen evenwijdig aan oever. Actieradius van 30 tot 160 m. Graven eigen gangen, maar gebruiken ook bestaande gangen. Het nest bevindt zich in verborgen holten langs de oever. Voedsel wordt zowel op het land als in het water gezocht.
Voornaamste voedselbronnen	Ongewervelden (insecten, wormen, slakken, etc.), vissen, amfibieën(eieren) en aas.
Leefwijze door het jaar heen	Sterk aan water gebonden, behalve in gebieden waar concurrentie met andere spitsmuizen ontbreekt. Meerdere perioden van activiteit gedurende een etmaal. Solitaire leefwijze, m.u.v. voortplantingsseizoen. Voortplantingstijd: april/mei-september.
Aanbevelingen	<ul style="list-style-type: none"> - Het creëren van vochtige kruidenrijke vegetaties, welke met elkaar zijn verbonden door middel van plas-dras bermen. - Beekherstel met kruidenrijke oevers. - Het terugdringen van successie in vochtige landschapselementen (struik en boomopslag) tot kruidenvegetatie. - Waterzuivering.
Belang waterschapspopulaties	Groot nationaal belang
Verspreiding binnen Nederland	Vrij zeldzaam. Komt voor in alle provincies, met name in de waterrijke provincies (Friesland, noordwest Overijssel). Op Texel ook in droge duinhellingen. Op Schouwen-Duiveland lijkt de soort te zijn verdwenen.
Rode lijst	Kwetsbaar
Beschermingsstatus	
Habitatrichtlijn	-
FF-wet	Tabel 3
Bronnen	Lange <i>et al.</i> 1994; Broekhuizen <i>et al.</i> 1992; Websites: www.minlnv.nederlandsesoorten.nl